

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/1304- /2012.P.

Tárgy: alapvető jogot sértő rendőri
intézkedés elleni panasz elbírálása
Előadó: dr. Nagy Boglárka ktv.
Telefon: 06-1/462-7432/34-258

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a **panaszos** törvényes képviselője által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 201/2013. (VII. 3.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a panasznak a ruházat átvizsgálás tekintetében

h e l y t a d o k,

minden más tekintetben azt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdésére, valamint a 109. § (1) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1027 Budapest, Csalogány u. 47-49., postacím: 1539 Budapest, Pf.: 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326. § (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

I N D O K O L Á S

I.

A panaszos törvényes képviselője 2012. december 3-án, postai úton terjesztette elő panaszát a lányával szemben 2012. november 28-án fogatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban.

A panaszos törvényes képviselője előadta, hogy 2012. november 28-án lánya, a panaszos egy metróállomásról hívta fel, hogy megállították az ellenőrök, és azt állítják, a bérlete hamis. Rendőrt hívtak a helyszínre, akik az édesanya megérkezését követően előállították a panaszost a BRFK kerületi Rendőrkapitányságra. Körülbelül három órán át tartózkodtak a Rendőrkapitányságon, eközben egy rendőrnő ruházatátvizsgálást hajtott végre a panaszoson. Kipakoltatták a táskáját, telefonját szétszedték, és le kellett vetkőznie. Megtapogatták a melltartóját, nincs-e benne valami, illetve a bugyiját is le kellett vennie, és így kellett leguggolnia. Ezután betették az előállító helyiségbe, és közel két és fél órán keresztül hozzá sem szóltak. 18 óra körül adták át a panaszost édesanyjának, és közölték velük, hogy ők nem tudnak semmit sem tenni az ügyben, majd a BRFK kerületi Rendőrkapitányság fogja keresni őket.

A panaszbeadványban előadottak tartalma alapján a panaszos rendőri intézkedéssel kapcsolatos kifogásai az alábbiakban összegezhetők:

- a panaszos kifogásolta az előállítás jogszerűségét;
- a panaszos kifogásolta előállításának időtartamát;
- a panaszos sérelmezte, hogy nem kapott megfelelő tájékoztatást a jogairól;
- a panaszos sérelmezte ruházatának átvizsgálását, és annak módját;
- a panaszos kifogásolta az előállító helyiség higiéniai állapotát.

Mindezek alapján kérte a Panasztestület vizsgálatát, amely vizsgálata során megállapította a panaszos személyi szabadsághoz való jogának sérelmét az előállítás időtartamának aránytalan volta miatt, illetve a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelmét a testfelület átvizsgálása, illetve az előállító helyiség higiéniai hiányosságai miatt.

II.

A tényállás tisztázásához a hatóság részére az alábbi iratok álltak rendelkezésre:

- 2012. december 3-án, postai úton előterjesztett panaszbeadvány;
- 2012. december 7-én, postai úton előterjesztett panaszbeadvány;
- a lefoglalás elrendeléséről szóló, 2012. november 28-án kelt határozat;
- a letéti tárgyakról 2012. november 28-án felvett jegyzőkönyv;
- az előállítás időtartamáról szóló igazolás;
- a lefoglalásról szóló jegyzőkönyv;
- r. főtörzsőrmester 01080/604/2013. ált. számú, 2013. március 25-én kelt jelentése;
- az ügyeletes tiszt 01080/604/2013. ált. számú, 2013. március 25-én kelt jelentése;
- 01080/28534/2012. id. számú, elfogás végrehajtásáról szóló jelentés;
- 29000-105/1304-16/2012. számú jegyzőkönyv a panaszos meghallgatásáról;
- 29000-105/1304-17/2012. számú tanúmeghallgatási jegyzőkönyv;
- a BRFK kerületi Rendőrkapitányság vezetőjének 2013. szeptember 09-én kelt, 01080/21790-2/2013. ált. számú átírat.

A panaszos által konkrétan előadott kifogások kapcsán lefolytatott vizsgálat alapján az alábbiakat állapítottam meg.

1. A panaszos kifogásolta az előállítás jogszerűségét.

A panasz ezen részének vizsgálata az alábbi jogszabályok figyelembe vételével történt:

Rtv. 33. § (1) *A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt,*

a) akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek[...].

Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 276. § *Aki jog vagy kötelezettség létezésének, megváltozásának vagy megszűnésének bizonyítására hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokiratot használ, vétséget követ el és egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*

A 01080/28534/2012. id. számú, elfogás végrehajtásáról szóló jelentés szerint, 2012. november 28-án 15 óra körüli időben bejelentés érkezett a budapesti metrómegállóról, hogy egy hölgy hamis bérlettel akart utazni és a helyszínen az ellenőrök visszatartják. A bejelentés alapján a helyszínen megjelent két gépkocsizó járőrszolgálatot ellátó rendőr. A helyszínen az ellenőr előadta, hogy a panaszos hamis bérlettel akarta igénybe venni a BKK szolgáltatását, azaz a 3-as Metrón utazni, azonban ő felismerte, hogy a bérlet hamis, ezért a biztonsági irodába kísérték és értesítették a rendőrséget. A helyszínen tartózkodott még a BKK részéről egy felszíni ellenőr is, aki elmondta, hogy a kérdéses bérlet nem tartalmazza a BKK bérleteknél használt ún. bújtatott ezüst szálát, amely szaggatottan jelenik meg a bérleteken a BKK felirattal, valamint a tanuló bérleteken lévő fehér T betű alatti narancssárga felfestés árnyalat nem megfelelő, és UV fény alatt a rajzolatok nem egyeznek egy eredeti példányával.

Ezt követően intézkedés alá vonták a panaszost, aki személyazonosító igazolványával hitelt érdemlően igazolta magát. A panaszos édesanyjának helyszínre érkezését követően pedig előállították a BRFK kerületi Rendőrkapitányságra.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 127. § (3) bekezdése alapján, a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. E törvényi rendelkezéshez fűzött indokolás szerint *„A gyakorlatban számos esetben előfordul, hogy az elkövetőt az elkövetés helyszínén, vagy annak közelében valaki – nem a nyomozó hatóság tagja – elfogja. A kifejtettekben következően nemcsak az az eset minősül tettenérésnek, amikor az elkövető a bűncselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre és az a helyszínen elfogja, hanem az is, ha az elkövetőt akár a cselekmény szemtanúja, vagy az ő felhívására, vagy egyéb okból – például a riasztó működését észlelve – más személy üldözés során elfogja. Ilyen esetben a Be. 127. § (3) bekezdése lehetőséget biztosít az elfogó személynek arra, hogy az elkövetőt visszatartsa a hatóság kiérkezéséig.”*

A fentieknek megfelelően, az Rtv. szerinti tettenérés fogalma sem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésre vonatkozik, hanem abban az esetben is tettenérésről van szó, ha a tetten ért személy mozgását, cselekvését más személyek – például szemtanúk – végig kísérik a cselekmény elkövetésétől kezdve. Jelen esetben a BKK ellenőrei a büntetőjogi törvényi tényállás elemeit megvalósító cselekménysor tanúi voltak, illetve a rendőrök megérkezésekor a panaszos a helyszínen tartózkodott, így a tettenérés alapján történő elfogás és előállítás feltételei – a rendőrök által a helyszínen tapasztaltak alapján – fennálltak.

Az Rtv. fent idézett rendelkezése tettenérés esetén nem nyújt mérlegelési lehetőséget az intézkedő rendőr számára, a tetten ért személyt elő kell állítani az illetékes rendőrkapitányságra. Tekintettel arra, hogy jelen esetben fennállt a Btk. 276. §-a szerinti magánokirat-hamisítás vétségének a rendőri intézkedéshez szükséges mértékű gyanúja, a panaszos előállítására kellő jogalap birtokában került sor, így az e körben előadott panaszt **elutasítom**.

2. A panaszos kifogásolta előállításának időtartamát.

Az előállítás időtartamáról az Rtv. 33. § (3) bekezdése rendelkezik, mely szerint „*a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani*”.

Az előállítás időtartamáról szóló igazolás tanúsága szerint a panaszos előállítása 2012. november 28-án 15:00 órától 17:45 óráig, azaz két óra negyvenöt percig tartott. A sérelmezett rendőri intézkedés kezdő időpontja tehát 15:00 óra volt, ekkor érkeztek a rendőrök a Metró megállóhoz. Ezen időponttól kezdődően folyt a felek – a panaszos, az ellenőr és a felszíni ellenőr – meghallgatása, az adatgyűjtés, illetőleg annak helyszíni eldöntése, hogy milyen további intézkedéseket kell foganatosítani. Továbbá meg kellett várniuk, míg a panaszos édesanyja a helyszínre érkezik, figyelemmel arra, hogy a panaszos az intézkedéskor a 18. életévét még nem töltötte be. Ezt követően állították elő a panaszost a BRFK kerületi Rendőrkapitányságra.

A rendőrkapitányságon letéti jegyzőkönyvet vettek fel, kitöltötték a fogvatartással kapcsolatos dokumentációt, bevezették a panaszos adatait a fogdai nyilvántartásokba, illetve elhelyezték őt az előállító helyiségben. Ezt követően kerülhetett sor annak eldöntésére, hogy a rendőrök által észlelt gyanú megalapozza-e valamely halaszthatatlan nyomozati cselekmény elvégzését, és ha igen, akkor milyen büntetőeljárás intézkedéseket kell végrehajtani, jegyzőkönyvezni. Szükséges volt az illetékesség kérdésében való döntés is, melynek alapja jelen esetben a kényszerintézkedésről készült rendőri jelentés volt, amelynek megírása szintén időt vett igénybe.

A fentieknek megfelelően, az előállítás időtartama alatt a hamis Budapest bérlet lefoglalásáról jegyzőkönyv került felvételre, melyet a panaszos és édesanyja is aláírt. A lefoglalás elrendeléséről szóló határozat is elkészült, melyből egy példány a panaszosnak átadásra került. Az elfogás végrehajtásáról a rendőrök jelentést készítettek, melyet ezen időtartam alatt a parancsnok kivizsgált, és megállapította, hogy az jogszerű és szakszerű volt. A személyi szabadság korlátozásáról a panaszos részére igazolás került kibocsátásra, melyet a panaszos szintén aláírt.

A fenti részcsелеkmények elvégzése a rendőrök feladatkörébe tartozik, jogszabályi kötelezettségen alapul, és esetenként időigényes műveletek. A fentiekre tekintettel megállapítható, hogy az előállítás – törvényi határidőn belüli – időtartama nem haladta meg a szükséges mértéket, ezért az e körben előadott panaszt **elutasítom**.

3. A panaszos sérelmezte, hogy nem kapott megfelelő tájékoztatást a jogairól.

A tájékoztatási kötelezettséggel kapcsolatban az alábbi rendelkezések az irányadóak: Rtv. 20. § (2) [...] Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök

alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.

33. § (4) Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

A panaszos állításával ellentétben – miszerint nem kapott jogairól megfelelő tájékoztatást – az elfogás végrehajtásáról készült jelentésben rögzítésre került, hogy „az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról a tájékoztató kiadásra került”.

A panasszal érintett napon ügyeletes tiszti szolgálatot ellátó r. hadnagy jelentésében pedig leírta, hogy az előállított személy a jogairól, kötelezettségeiről szóló tájékoztatókat megkapta, az előállításról szóló igazolásokat részére kiállították, melynek átvételét a panaszos aláírásával igazolta. Tekintettel arra, hogy a panaszos az intézkedéskor még nem töltötte be a tizennyolcadik életévét, törvényes képviselőjének, azaz édesanyjának adták át az igazolásokat. A jelentésben továbbá rögzítésre került, hogy a r. hadnagy a panaszos törvényes képviselőjének minden szükséges felvilágosítást megadott.

A panaszos törvényes képviselője részére átadott, az előállítás időtartamáról szóló igazoláson pedig az alábbi tájékoztató olvasható: „*tájékoztatom, hogy az Rtv. 93. § (1) bekezdése alapján a rendőri intézkedésről, illetőleg a jogsérelemről történő tudomásszerzéstől számított 8 napon belül panaszt terjeszthet elő a Független Rendészeti Panasztestület felé, illetve az Rtv. 93/B. § (1) bekezdése alapján a rendőri intézkedéssel szemben az intézkedéstől számított 30 napon belül panasszal élhet az intézkedést foganatosító szervnél, mely a panaszt közigazgatási eljárásban bírálja el*”. Ezen tájékoztató szöveg alatt pedig az Alapvető Jogok Biztosának, valamint a Magyar Helsinki Bizottság elérhetőségei olvashatóak.

Ahogy azt a BH 2009.230 számú Legfelsőbb Bírósági határozat is kimondja, a rendőri intézkedésről készült jelentés közokiratnak minősül, és az ellenkező bizonyításig teljes bizonyító erővel bizonyítja az okiratba foglalt intézkedés tartalmát, annak megtörténtét, a benne foglalt nyilatkozat megtételét. Tekintve, hogy a panaszos előadását igazoló egyéb tény, körülmény nem merült fel, a fentebb kifejtettekre figyelemmel a panasz ezen részének elbírálására a rendőrségi iratokban rögzített nyilatkozatok figyelembe vételével került sor, amelyek alapján megállapítható, hogy az intézkedő rendőrök eleget tettek az Rtv. tájékoztatási kötelezettségre vonatkozó rendelkezéseinek. A panaszt e tekintetben **elutasítom**.

4. A panaszos sérelmezte ruházatának átvizsgálását, és annak módját.

Az Rtv. 18. § (4) bekezdése szerint „*a rendőrségi fogdába történő befogadáskor, amennyiben a rendelkezésre álló adatokra, illetve a befogadás körülményeire vagy a fogvatartott viselkedésére tekintettel alapos okkal feltételezhető, hogy a fogvatartott saját vagy más életének, testi épségének veszélyeztetésére alkalmas tárgyat tart magánál, az élet, testi épség védelme, továbbá a bűncselekmény megelőzése érdekében a fogvatartott testét, erre vonatkozó előzetes figyelmeztetést követően - a testüregekre is kiterjedően - át kell vizsgálni*”. Ugyanezen paragrafus (5) bekezdése pedig kimondja, hogy „*a fogvatartott testének átvizsgálása nem történhet szeméremszérintő módon, és az átvizsgálás alatt más fogvatartott, illetve a fogvatartottal ellentétes nemű személy nem lehet jelen*”.

A panaszos előadta, hogy előállítását követően egy rendőrnő – aki egyedül tartózkodott a panaszossal a helyiségben – kérte, hogy vetközzön le. Le kellett vennie a pólóját, nadrágját. Megtapogatta a rendőrnő a melltartóját is, hogy nincs-e benne valami. Ezt

követően a bugyiját is le kellett tolnia, majd guggolnia kellett. Mindez igen megalázó és kellemetlen volt számára.

A panaszos által előadottakat alátámasztja az intézkedő rendőr tanúmeghallgatásáról készült 29000-105/1304-17/2012. számú jegyzőkönyv, a panaszos által előadottak és a rendőrségi iratokban rögzítettek között ténybeli ellentmondás nincs.

Az Rtv. 18. § rendelkezései kizárólag olyan esetben teszik lehetővé a fogvatartott testének átvizsgálását (levetköztetését), mikor egyértelmű adatok állnak rendelkezésre különböző tárgyak – meghatározott okból történő – elrejtésére. Jelen esetben a fenti kritériumok a panaszossal szemben nem merültek fel, az intézkedésre szakszerűtlenül került sor, figyelemmel arra, hogy nem volt indokolt a panaszos levetköztetése, a ruházatátvizsgálást jelen esetben úgy kellett volna végrehajtani, hogy a ruhái a panaszoson maradjanak.

Mindezekre tekintettel, a ruházatátvizsgálás tekintetében előadott panasznak **helyt adok.**

5. A panaszos kifogásolta az előállító helyiség higiéniai állapotát.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése szerint „*a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait*”.

A panaszos előadta, hogy az előállító helyiség, amelyben elhelyezésre került, nem volt tiszta. Többféle műköröm darab volt ott, illetve egy koszos szivacs, ami úgy nézett ki, mint amit szétharapdáltak. A szék is eléggé rossz állapotban volt, amire le kellett ülnie.

A BRFK kerületi Rendőrkapitányság vezetője a 2013. szeptember 09-én kelt, 01080/21790-2/2013. ált. számú átiratában előadta, hogy az előállító helyiség takarítását a BRFK Gazdasági Igazgatóság Ingatlankezelési Osztály közalkalmazott munkatársai végzik minden munkanapon, a délelőtti órákban. Amennyiben rendkívüli szennyeződést okozó, azonnali takarítást igénylő eset történik, a szennyezett helyiség lezárásra kerül, majd a Budapest Főváros Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szervét erről értesítik. A takarítás – fertőtlenítés – igénylése az erre rendszeresített formanyomtatványon a Budapest II. kerület Gyorskocsi utca Fogdaorvosának ellenjegyzésével történik. A takarítást követően kerül csak megnyitásra a helyiség. Az előállító helyiség higiéniai körülményei megfelelnek az általános elvárásoknak. A kapitányság vezetői állománya rendszeresen ellenőrzi az előállító helyiséget és annak tisztaságát.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a BRFK kerületi Rendőrkapitányság a lehetőségeihez mérten mindent megtett, illetve megtesz az előállító helyiség megfelelő higiénias körülményei fenntartása érdekében. Különböző, kisebb mértékű szennyeződések a rendszeres takarítás mellett is előfordulhatnak bármely helyiségben, így természetesen a Rendőrkapitányságon is – különös tekintettel az előállító helyiség sűrű használatára.

Amennyiben a panaszos az előállító helyiség tisztaságával nem volt megelégedve, azt jeleznie kellett volna az őrzésével megbízott rendőrnek. Amennyiben jelezte volna problémáját, és annak ellenőrzése után megállapításra került volna, hogy a panaszos panasza alapos, akkor mód lett volna a helyiség lezárására és a panaszos másik helyiségben történő elhelyezésére. Figyelemmel arra, hogy a panaszos az előállításának időtartama alatt

semmilyen kifogást nem emelt az előállító helyiséggel kapcsolatban, erre tekintettel a rendőrség megállapította, hogy a panasz utólag már nem volt bizonyítható, ezáltal az nem volt megalapozott.

Az előállító helyiség higiénias körülményeivel kapcsolatban előadott panaszt **elutasítom.**

III.

A Panasztestület a panaszos által előterjesztett panaszt megvizsgálta, és a fent hivatkozott állásfoglalásában azt megalapozottnak találta. A Panasztestület megállapította a panaszos emberi méltósághoz való jogának, valamint személyes szabadsághoz fűződő alapvető jogának sérelmét.

A határozat II. részében részletesen kifejtett indokok alapján a Panasztestület megállapításaival a 2. és 5. pontok tekintetében nem értek egyet.

Hatásköri és illetékességi szabályokat az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdése tartalmazza.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II. cikk, IV. cikk, XXIV. cikk;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, valamint a 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) a) pontja és (2) bekezdése, valamint a 109. § (1) és (3) bekezdései;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 2. § (1) bekezdés, 18. § (4) és (5) bekezdései, 33. § (1) bekezdés b) pont és (3)(4) bekezdései, 20. § (2) bekezdés, 93. § /A (6) (7) és (9) bekezdései;
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 276. §;
- a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 127. § (3) bekezdés.

Budapest, 2013. október „ „

Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány